

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ

Комунікативні компетентності музиканта: психолого-педагогічний контекст

Освітній ступінь	Третій освітньо-творчий (I етап)
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Культура і мистецтво
Спеціалізація	Згідно фаху
Статус	Вибіркова дисципліна
Семестровий контроль	Іспит

Курс	1
Семестр	1-2

ECTS	4
Годин	120
Лекції	46
Семінари	14
Самостійна робота	60

Інформація про викладача

ПІБ	Андрущенко Тетяна Вікторівна, доктор політичних наук, професор
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=LOXJoDEAAAAJ&hl=uk&oi=sra
e-mail	tanya_atv@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Комунікативні компетентності музиканта: психолого-педагогічний контекст» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки асистентів-стажистів відповідно до навчального плану.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати асистенти-стажисти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Комунікативні компетентності музиканта: психолого-педагогічний контекст», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень асистентів-стажистів.

Метою вивчення навчальної дисципліни є розкриття психологічних механізмів та закономірностей комунікативних компетентностей музикантів; сприяння в оволодінні системою знань про форми, види та функції спілкування; розширення навичок ефективної комунікативної взаємодії у соціальному середовищі майбутніх музикантів, шляхом підвищення компетентності стосовно прийомів та методів ефективного спілкування, систематизація наявних знань із теорії спілкування для створення найбільш оптимального алгоритму ефективної комунікації у професійній сфері.

Основними завданнями даної дисципліни є розкриття змісту базових теоретичних психолого-педагогічних засад комунікативної сторони спілкування, опанування здобувачами вищої освіти навичок усвідомленого використання комунікативних технологій, розпізнавання й упередження маніпуляції у спілкуванні, використання мовних і позамовних засобів комунікації музикантами, сприяння формуванню комунікативних професійно важливих навичок у майбутніх музикантів, педагогів музики.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми асистенти-стажисти повинні **знати:**

- сутність ключових понять комунікативістики, в тому числі – комунікативної компетентності музиканта;
- цілі та завдання комунікації, підтримання корпоративної культури між музикантами;
- наукові підходи до виділення рівнів, стилів і видів спілкування, психологічних каналів передачі інформації;
- основні канали передачі інформації, вербальні й невербальні засоби комунікації;
- специфіку міжособистісного спілкування;
- види комунікативних технологій і психотехнік, що використовуються в професійній діяльності музикантів, прийоми професіоналізації психотехніки мовлення;
- особливості репрезентації відомостей засобами масової інформації;
- способи встановлення й підтримання, своєчасного закінчення комунікативного контакту;

уміти:

- здійснювати діагностику соціокомунікативної ситуації;
- алгоритмізувати власні дії в залежності від умов і цілей комунікативного процесу;
- організувати діалог у професійно значущих ситуаціях, обирати найбільш доцільний тип спілкування;
- розпізнавати інтенції (наміри, мотиви) особи, з якою відбувається спілкування, а також маніпуляції в спілкуванні;
- організувати комунікативну взаємодію, обирати оптимальні засоби комунікативного впливу на співрозмовника й нейтралізація у разі необхідності негативних проявів мовленнєвої поведінки у конфліктних ситуаціях.

що забезпечують формування практичних **компетенцій:**

- здатність до конгруентної вербальної та невербальної презентації себе;
- вміння вільно та тактично висловлюватись, володіння культурою спілкування;
- здатність до активного слухання, гнучкості та креативності у спілкуванні;
- здатність до аналізу та оцінки комунікативної діяльності співрозмовника;
- здатність до ефективного спілкування у спільній діяльності (запобігання та розв'язання конфліктів, прийняття спільного рішення);
- здатність адекватно застосовувати психологічні прийоми та методи комунікативної взаємодії у майбутній професійній діяльності.

Кількість годин відведених навчальним планом на вивчення дисципліни становить 120 години (4 кредити ECTS), із них аудиторних – 60 год., лекцій – 46 год. , семінарських занять –14, самостійної роботи – 60 год. Залік. Екзамен.

Перелік тем

Тема 1. Поняття інформаційно-комунікативного простору.

Тема 2. Спрямованість та види професійного спілкування.

Тема 3. Психолого-педагогічні канали передачі та сприйняття інформації.

Тема 4. Рівні та стилі спілкування.

Семінар-практикум: Рівні та стилі спілкування

Тема 5. Сутність ділового спілкування, його особливості в умовах діяльності музиканта.

Тема 6. Мистецтво постановки запитань і підтримання ділової бесіди.

Семінар: комунікація у розмові.

Тема 7. Поняття мовленнєвих конфліктів. Способи їх попередження, шляхи подолання.

Семінар: Подолання конфліктів

Тема 8. Маніпуляції в спілкуванні: їх розпізнання та нейтралізація.

Семинар-практикум.

Тема 9. Психотехніки активного слухання, комунікативної діагностики співрозмовника, встановлення його психологічних особливостей і стану.

Семинар: Психотехніки активного слухання

Тема 10. Особливості здійснення зв'язків в умовах діяльності музиканта. Чинники успішного спілкування.

Семинар: Комунікація в ансамблі, оркестрі. Спілкування з публікою мовою звуків.

Тема 11. Взаєморозуміння і взаємодія у спілкуванні. Технологія проектування та здійснення комунікацій.

Семинар: Комунікація та взаємодія у суспільстві

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські і практичні заняття та самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	15
2.	Конспект першоджерел, що допомагають глибше зрозуміти тему / есе на тему	15
3.	Презентація досліджень за обраною тематикою	15
4.	Відвідування лекцій	5
	Підсумкова контрольна робота	
5.	Залік	50
	Всього	100

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аграшенков А. Психология на каждый день. (Советы, рекомендации, тесты). Москва: Вече. АСТ, 1997 462 с.
2. Андреева Г. М. Социальная психология. Москва: Изд-во МГУ, 1988. 415 с.
3. Ануфриева Н. М. Социальная психология: Курс лекций. / Н. М. Ануфриева, Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. 3-е изд., перераб. и доп. Киев: МАУП, 2000. 136 с.
4. Анцупов А. Я., Шипилов А. И. Конфликтология. Москва: ЮНИТИ, 2000. 359 с.
5. Ахмедов Т. И., Жидко М. Е. Психотерапия в особых состояниях сознания (История, теория, практика) Харьков «Фолио» Москва: «АСТ» 2000. 768 с.
6. Бабосов Е. М. Конфликтология: Учеб. Пособие. Москва.: Тетрасистемс, 2000. 464 с.
7. Белоногова Е. В. Проблема понимания как извлечения опыта // Понимание: опыт мультидисциплинарного исследования / Под. ред. А. А. Брудного, А. В. Уткина, Е. И. Яцугы. Москва: Смысл, 2006. С. 48-52.
8. Бодалев А. А. Психология общения. Москва: «Институт практической психологии»; Воронеж : НПО «МОДЭК», 1996. 256 с.
9. Божович Л. И. Личность и её формирование в детском возрасте. Москва: Просвещение, 1968. 464 с.
10. Бородкин Ф. М., Коряк Н. М. Внимание: конфликт! Новосибирск: Наука, 1989. 189 с.
11. Бубнова С. С. Психологические аспекты профессиональной консультации // Психологический журнал. 1990. № 1. С. 67-72.
12. Булах І. С., Викладач – аспірант: психологія міжособистісних взаємодій: навч.-метод. посіб. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2005. 106 с.
13. Булюбаш И. Д. Я тебя слышу. Феномены языка и речи в практике гештальт-терапевта. Самара: Изд. дом «БАХРАХ-М», 2008. 272 с.
14. Выготский Л. С. Собрание сочинений в 6-ти томах. Т. 4: Детская психология / Под ред. Эльконина Д. Б. Москва: Педагогика, 1984. 432 с.
15. Галицких Е. О. Диалог в образовании как способ становления толерантности: учебно-методическое пособие. Москва: Академический Проект, 2004. 240 с.
16. Гірник А. Б. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження. Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2003. 172 с.
17. Гиппенрейтер Ю. Б. Общаться с ребенком. Как? Москва: ЧеРо, 1988. 240 с.
18. Головаха Є. І. Психологія людського взаєморозуміння. Київ: Україна: Інститут соціології НАН України, 2002. 700 с.
19. Гулевич О. А. Психология коммуникации: учебное пособие. Москва: НОУ ВПО Московский психолого- социальный институт, 2008. 432 с.
20. Дьяконов Г. В. Основы диалогического подхода в психологической науке и практике. Кировоград: РИО КГПУ им. В.К. Винниченко, 2007. 847 с.
21. Дьяконов Г. В. Психология диалога. К построению теоретической парадигмы. Т. 1. Психология диалога и общения учителя и учащихся. Сб. науч. трудов. Кировоград: Изд-во КГПИ, 1993. С. 13-37.
22. Загальна психологія / За ред.. Скрипченко О. та ін.: Підручник. Київ: Либідь, 2005. 464 с.
23. Казмиренко В. П. Социальная психология организаций. Киев, 1993. 234 с.
24. Касаткін С. Ф. Майстер спілкування. Поради практикуючого психолога. Санкт-Петербург, 2002. С. 23.
25. Кашапов Р. Р. Практическая психология для родителей, или Педагогика взаимности. Москва: АСТ- ПРЕСС КНИГА, 2003. 444 с.
26. Ковалев Г. А. Диалог как форма психологического воздействия // Общение и диалог в практике обучения, воспитания и психологической консультации. Сб. науч. трудов / Под ред. А.А. Бодалева, Г.А. Ковалева. Москва, 1987. С. 13-28.

27. Колесникова Т. И. Психологический мир личности и его безопасность. Москва: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2001. 176 с.
28. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах (общие и возрастные особенности): Учебн. пособ. Минск: ТетраСистем, 2000. 432 с.
29. Кононко О. Л. Соціально-емоційний розвиток особистості (в дошкільному дитинстві): Навч. посіб. Київ: Освіта, 1998. 255 с.
30. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія: Підручник. Київ, 1995. 432 с.
31. Крысько В. Г. Социальная психология: словарь-справочник. Москва: Харвест, М.: АСТ, 2001. 688 с.
32. Кулагина И. Ю. Возрастная психология (Развитие ребенка от рождения до 17 лет). Москва: Изд-во УРАО, 1997. 175 с.
33. Куницына В. Н., Казаринова Н. В., Погольша В. М. Межличностное общение: Учеб. для вузов. Санкт-Петербург: Питер, 2001. 544 с.
34. Лабунская В. А., Менджерицкая Ю. А., Бреус Е. Д. Психология затруднительного общения: Теория. Методы. Диагностика. Коррекция: Учеб.пособ. для студ. высш. учеб. Заведений. Москва: Академия, 2001. 288 с.
35. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. Учеб.пособие для студ. вузов, обучающихся по направлению и спец. «Психология», «Клиническая психология». Москва: Смысл; Издательский центр «Академия», 2004. 346 с.
36. Лисина М. И. Общение детей со взрослыми и сверстниками: общее и различное // Исследования по проблемам возрастной и педагогической психологии. Москва, 1980. С. 3 – 32.
37. Лисина М. И. Общение, личность и психика ребенка / Российская академия образования; Московский психолого-социальный ин-т / Ред., авт. вступ. ст. и сост. А. Г. Рузская. 2. изд. Москва-Воронеж: Издательство НПО «МОДЭК», 2001. 384 с.
38. Максименко С. Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці: методологія, методи, програми, процедури. Київ, 1998. 234 с.
39. Морозов А. В. Психология влияния. Санкт-Петербург: Изд-во «Питер», 2000. 512 с.
40. Мухина В. С. Возрастная психология: феноменология развития, детство, отрочество: Учебник для студ., обуч. по пед. спец..5.изд., стер. Москва: Academia, 2000. 456 с.
41. Немов Р. С. Психология: В 3-х кн. Кн. 1: Общие основы психологии. Москва: Просвещение, 1995. 301 с.
42. Немов Р. С. Психология: В 3-х кн. Кн.2: Психология образования. Москва: Просвещение, 1995. 496 с.
43. Обозов Н. Н. Психология межличностных отношений. Киев, 1990. 192 с.
44. Панасюк А. Ю. Как победить в споре, или искусство убеждать. Москва: Олимп: ООО «Издательство АСТ-ЛТД», 1998. 304 с.
45. Панкратов В. Н. Психотехнология управления людьми: Практическое руководство. Москва: Изд-во Института Психотерапии, 2001. 336 с.
46. Парыгин Б. Д. Социальная психология как наука. Ленинград, 1967. 263 с.
47. Попова Л. В. Идентификация как механизм общения и развития личности: Методические рекомендации / Л. В. Попова, Г. В. Дьяконов. Москва: МГПИ им. В.И. Ленина, 1988. 31 с.
48. Психология делового преуспевания. Москва: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2001. 304 с.
49. Психология человека от рождения до смерти / Под ред. А. А. Реана. Санкт-Петербург.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2002. 656 с.
50. Психологія: Підручник. / За ред. Трофімов Ю. Л. Київ: Либідь, 2003. 560 с.
51. Развитие личности ребенка. Москва: Прогресс, 1987. 269 с.
52. Рай Л. Развитие навыков эффективного общения. Санкт-Петербург: Питер, 2002. 288 с.
53. Рогов Е. И. Психология общения. Москва: ВЛАДОС, 2007. 350 с.
54. Ройз С.А. Волшебная палочка для родителей. Киев: Ніка-Центр, 2005. 184 с.

55. Семёнова Е. М. Тренинг эмоциональной устойчивости педагога. Учебное пособие. Москва: Изд-во Института Психотерапии, 2002. 224 с.
56. Соціальна психологія / За ред. Л. Є. Орбан. Івано-Франківськ, 1994. 324 с.
57. Станкин М. И. Психология общения: Курс лекций. Москва: Московський психолого-соціальний ін-т; Воронеж: МОДЭК, 2000. 304 с.
58. Столин В. В. Внутренний диалог и самоотношение / В. В. Столин, А.В. Визгина // Психологический журнал, 1989. № 6. С. 50-57.
59. Трухін І. О. Соціальна психологія спілкування: Навч. пос. Київ: ЦУЛ, 2005. 336 с.
60. Філософія культури: основні поняття, напрями, персоналії. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Андрущенко Т.І., Антонюк О.В., Беспалий В.А., Бровко М.М. Федоренко М.О. та ін.; за заг. Ред.. проф. М.О. Тимошенка. К. – Чернівці: Букрек, 2020. 624 с.
61. Хрестматія по соціальній психології. Москва, 1994. 342 с.
62. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. Санкт-Петербург: Питер, 1999. 608 с.
63. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування: Навч. пос. Київ: Професіонал, 2004. 304 с.
64. Чалова Л. В. Диалог в обучении: соотношение предметного и личностного содержания // Нормы человеческого общения. Тезисы конференции. Нижний Новгород: Изд-во НГЛУ, 1997. С. 220-221.
65. Ian Tuhovsky. Communication Skills: A Practical Guide to Improving Your Social Intelligence, Presentation, Persuasion and Public Speaking (Positive Psychology Coaching Series Book) (Volume 9) Paperback – July 11, 2015
66. Thibaut Meurisse . Master Your Emotions: A Practical Guide to Overcome Negativity and Better Manage Your Feelings Paperback – May 16, 2018
67. Charles Covey, Dale Manson. Communication Psychology: 4 BOOKS IN 1 - Practical guide for increase your conversation skills and stop procrastinating with 12 rules on the most effective communication using emotional intelligence Paperback – March 10, 2019
68. Emotional Pathway .How to Analyze People with Psychology: The Ultimate Guide to Speed Reading People through Body Language Analysis and Behavioral Psychology Paperback – July 16, 2019
69. Patrick King. Think Like a Psychologist: How to Analyze Emotions, Read Body Language and Behavior, Understand Motivations, and Decipher Intentions Paperback – November 4, 2019
70. Patrick King. How to Listen with Intention: The Foundation of True Connection, Communication, and Relationships (How to be More Likable and Charismatic) Paperback – June 16, 2020
71. James W Williams. How to Read People Like a Book: A Guide to Speed-Reading People, Understand Body Language and Emotions, Decode Intentions, and Connect Effortlessly (Communication Skills Training) Paperback – March 17, 2020
72. Judy Dyer. Empaths and Narcissists: 2 Books in 1 Paperback – July 14, 2020
73. Patrick King . Better Small Talk: Talk to Anyone, Avoid Awkwardness, Generate Deep Conversations, and Make Real Friends Paperback – April 13, 2020
74. Patrick King. The Science of Social Intelligence: 45 Methods to Captivate People, Make a Powerful Impression, and Subconsciously Trigger Social Status and Value [Second Edition] (The Psychology of Social Dynamics) Paperback – May 25, 2020
75. Patrick King. Establishing Boundaries: How to Protect Yourself, Become Assertive, Take Back Control, and Set Yourself Free (Be Confident and Fearless) Paperback – July 13, 2020
76. Chase Hill. Stop People Pleasing: How to Start Saying No, Set Healthy Boundaries, and Express Yourself Paperback – September 21, 2020